

- практично не здійснюється розробка бізнес-моделей управління фінансовими активами підприємства з урахуванням специфіки його діяльності;
- спрощений підхід вітчизняної системи бухгалтерського обліку до проблеми отримання інформації про фінансові операції організації.

Список літератури: 1. *Бутинець Ф. Ф.* Бухгалтерський облік: проблеми визначення // Вісник ЖІТІ. Серія: Економічні науки. – 2001. – № 17. – С. 3-14 2. *Голов С.* МСФЗ в Україні: шляхом спроб і помилок / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 3. – С. 3-12 3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/364264/file/ias-32.pdf> 4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/364270/file/ias-39.pdf> 5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/364286/file/IFRS7.pdf> 6. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/file/link/364277/file/IFRS_9_2011.pdf 7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01> 8. *Данькевич А.П.* Фінансові інструменти: особливості визнання, класифікації та обігу / А.П. Данькевич // Наукові праці НДФІ. – 2009. – № 1 (46). – С. 64-74 9. *Снігурська Л.* Огляд змін у МСФЗ щодо обліку фінансових інструментів та формування фінансової звітності, запланованих на 2010-2011 роки / Л. Снігурська // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 44-52.

Надійшла до редколегії 22.10.2013

УДК 657.42

Розвиток класифікації фінансових активів до запитів бухгалтерського обліку / Коваленко І. В. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 52 (1025). – С. 57–64. Библиогр.: 9 назв.

В работе рассмотрены вопросы классификации финансовых активов для запросов бухгалтерского учета. Проанализировано и обобщено отечественный и зарубежный опыт классификации финансовых активов. По результатам проведенного анализа предложено автором классификацию финансовых активов за МСФО 9 «Финансовые инструменты», что будет способствовать решению отдельных проблем оценки финансовых активов в бухгалтерском учете.

Ключевые слова: международные стандарты финансовой отчетности, финансовые инструменты, финансовые активы, бизнес-модель, справедливая стоимость, амортизированная стоимость.

A question of classification of financial assets for accounting requests. Analyze and summarize national and international experience in classification of financial assets. Based on the analysis suggested by the author for the classification of financial assets IFRS 9 "Financial Instruments", which will contribute to solving individual problems measurement of financial assets in the accounting records.

Keywords: international financial reporting standards, financial instruments, financial assets, business model, fair value, amortized cost.

УДК 338.48:005.922.1:33

О. В. КОКОРЕВА, канд. екон. наук, доц., ХНТУ, Херсон

ЗІСТАВЛЕННЯ ПОНЯТЬ: ІНТЕРЕСИ ТА ЗАГРОЗИ, ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В роботі досліджено дефініції: ризик, загроза, інтерес. Проведено зіставлення понять: інтереси-загрози. Визначено вплив загроз на інтереси туристичних підприємств, що позначається на їх економічній безпеці.

Ключові слова: загроза, ризик, інтерес, економічна безпека, туристичне підприємство.

Вступ. Забезпечення економічної безпеки туристичних підприємств потребує, зокрема, виявлення основних загроз та ризиків їх економічному розвитку. Загрози, особливо зовнішнього характеру, фактично впливають та навіть змінюють інтереси підприємств, що позначається на їх економічній безпеці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналізу загроз та ризиків економічній безпеці підприємств присвячено ряд праць, де визначено основні загрози та ризики для економічної безпеки підприємства, проведено їх класифікацію. Такими науковими розробками займалися: В. Іванова, А. Козаченко, І. Козлюк., А. Ляшенко, Н. Реверчук, А. Сухоруков. Але досі не розглянутими залишаються питання впливу загроз на інтереси підприємства, що в свою чергу зумовлює дисбаланс їх економічної безпеки.

Метою дослідження є зіставлення понять: інтереси та загрози, виявлення їх впливу на економічну безпеку туристичного підприємства.

Результати досліджень. В затвердженій Постанові Ради центральної спілки споживчих товариств України від 12.11. 2008 року «Про Концепцію економічної безпеки» дається визначення внутрішнім та зовнішнім загрозам підприємства.

Зовнішні загрози – це протиправна діяльність кримінальних структур, конкурентів, юридичних та фізичних осіб, що займаються промисловим шпигунством, рейдерством або шахрайством, неплатоспроможних ділових партнерів, раніше звільнених за різні проступки власних працівників, а також правопорушення з боку корумпованих елементів з числа представників контролюючих, правоохоронних та інших державних органів.

Загроза – це потенційна або чинна небезпека, що здійснює свій вплив на діяльність підприємства комплексно, за багатьма факторами, порушує режим функціонування підприємства та наносить йому економічну шкоду.

Найбільшу небезпеку для підприємства складають саме зовнішні загрози, так як їх важко передбачити і вчасно вжити необхідних заходів. Так, на економічну безпеку підприємства істотно впливають економічні та політичні чинники в державі, що, в свою чергу, призводить до загострення локальних та системних загроз економічній безпеці підприємства. Під системною загрозою підприємству автор розуміє комплекс негативних факторів, при об'єднанні яких виникає синергетичний ефект, що порушує баланс підприємницької діяльності. Для подолання цих загроз необхідне об'єднання зусиль на мікро- та макрорівнях (підприємства та держави).

Відомий український вчений Г.П. Іщук в наукових розробках визначає ризик як вид небезпеки, можливість збитку, ймовірність втрати підприємством своїх ресурсів, недоотримання доходів чи появи додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої та фінансової діяльності [1, с.10].

Ризики – ймовірність втрати цінностей (об'єктів, прав власності, фінансових, матеріальних, інформаційних, товарних ресурсів суб'єктів господарювання) в результаті діяльності, якщо обставини та умови проведення діяльності будуть змінюватися у напрямі, який відрізняється від передбаченого планами і розрахунками [2].

Дані визначення не є вичерпними, адже ризик виникає там, де є, як мінімум, два сценарії розвитку подій, відповідно два і більше можливих альтернативних результати.

У ситуації, коли можливий лише один результат, ризику не існує, тому що немає альтернативи.

На наш погляд, ризик – це небезпека, що виникає на різних етапах діяльності підприємства в одній сфері його функціонування в результаті нестачі інформації, цілеспрямованих дій конкурентів, постачальників сировини і матеріалів, зміни кон'юнктури, технологічних помилок і пов'язаний з матеріальними чи фінансовими втратами.

Ризиком можна управляти, використовуючи різні заходи, що дозволяють певною мірою прогнозувати настання ризикової події і завчасно підготуватися до цього. Ефективність управління ризиками багато в чому визначається їх класифікацією і систематизацією в господарській діяльності, що дозволяє виявити характер можливих наслідків.

Важливою складовою частиною понятійного апарату економічної безпеки підприємства є визначення категорії «інтерес». В багатьох джерелах поняття «інтерес» ототожнюється з поняттям «мета». На нашу думку, таке ототожнення є не коректним, адже мета підприємства згідно визначення у Вікіпедії, це ідеальний або реальний предмет свідомого або несвідомого прагнення суб'єкта; фінальний результат, на який навмисно направлений процес [3].

Економічний інтерес – це реальний, зумовлений відносинами власності та принципом економічної вигоди мотив і стимул соціальних дій щодо задоволення динамічних систем індивідуальних потреб. Він є породженням і соціальним проявом потреби. Отже, економічні інтереси – це усвідомлені потреби існування різних суб'єктів господарювання [3].

Крім того, мета є першоосновою інтересу та інтерес виникає, коли задоволення потреби усвідомлюється як конкретна мета (максимізація прибутку, привласнення товару, користування або володіння певним товаром тощо). Таким чином, інтересом підприємства являється зацікавленість суб'єкта підприємницької діяльності у фінансовій стійкості та стабільності, економічному зростанні, ресурсному, управлінському та кадровому забезпеченні, а також у правовому та інформаційному захисті суб'єкту господарювання.

На нашу думку, економічну безпеку підприємства слід розглядати у тісному взаємозв'язку раніше описаних категорій: інтерес, ризик, загроза. Від правильної інтерпретації інтересу, а також максимального наближення та узгодженості інтересів особи (споживачів, постачальників, конкурентів, інвесторів), підприємства та держави залежить імовірність настання ризику чи ступінь потенційної загрози для підприємства в цілому.

Виходячи з цього, формуємо групу інтересів туристичних підприємств, при цьому зазначаємо, що загрози, особливо екзогенного характеру, можуть впливати на інтереси туристичного підприємства та навіть їх змінювати (табл.).

Наприклад, підприємство зацікавлено в обслуговуванні якомога більшої кількості клієнтів. Збільшення туристичних потоків являється інтересом туристичного підприємства, так як веде до зростання економічної вигоди від проданих турів. Політична нестабільність є загрозою та каталізатором таких негативних процесів у країні як: зростання інфляції, зменшення рівня інвестицій, в тому числі і в туристичний

бізнес, що безпосередньо впливає на в'їзд та виїзд туристів за кордон, тобто призводить до зменшення туристичних потоків.

Таблиця. Зіставлення інтересів та загроз туристичних підприємств

Інтерес	Загроза	Наслідок
Формування ціни на турпродукт: узгодження інтересів туристичного підприємства та його клієнтів	Великий розрив у часі між моментом встановлення ціни та моментом купівлі-продажу	Неможливість зберігання турпродукту, невчасно реалізований турпродукт призводить до фінансових втрат
Збереження ціни на турпродукт	Сезонність на попит турпродукту	Необхідність сезонної диференціації цін
Лідерство на туристичному ринку послуг	Висока конкуренція	Вимушені дії, направлені на зниження ціни на турпродукт, що зменшує прибутки туристичного підприємства
Конфіденційність інформації	Шпигунство, неправомірні дії конкурентів	Витік інформації, втрата лідируючих позицій на туристичному ринку послуг
Підвищення кваліфікації кадрів, високий професіоналізм	Відтік кваліфікованих кадрів за кордон через незадовільний рівень заробітної плати; висока плинність кадрів	Втрата позитивного іміджу компанії
Висока якість туристичних послуг	Невиконання обов'язків партнерів, що призводить до судових позовів споживачів турпродукту	Збитки від штрафних санкцій, втрата іміджу суб'єкту туристичної діяльності
Збільшення прибутку від туристичної діяльності	Високий рівень інфляції	Зменшення попиту на туристичні послуги і, як наслідок, зменшення чистого доходу туристичних підприємств

В даному випадку інтерес туристичного підприємства може бути не вдоволеним в повному обсязі. Альтернативним рішенням та новим інтересом для туристичного суб'єкту господарювання може стати диверсифікація послуг або пошук унікальної послуги, що дасть змогу привернути увагу до його діяльності вітчизняних та іноземних споживачів турпродукту.

Висновки. Економічна безпека туристичних підприємств може бути забезпечена лише за умов визначення основних чинників небезпеки в процесі його діяльності, приросту чисельності споживачів турпродукту та інвесторів в дану галузь, збільшення кількості та якості пропонованих послуг, консолідації підприємницьких та владних структур в індустрії туризму.

Список літератури: 1. *Ищук Г. П.* Риск в современном бизнесе / Ищук Г. П., Москаленко Н. В. // Информациа і ринок. – 1997. – №1. – С. 10-12. 2. *Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б.* Планування економічної безпеки підприємств / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2005. – 170 с. – Бібліогр.: С. 160-169. 3. *Гусев В.С., Демин В.А., Кузин Б.И.* Экономика и организация безопасности хозяйствующих субъектов [Гусев В.С., Демин В. А., Кузин Б. И. и др.]. – СПб: Очарованный странник, 2001. – 288 с.

Надійшла до редакції 22.10.2013

УДК 338.48:005.922.1:33

Зіставлення понять: інтереси та загрози, їх вплив на економічну безпеку туристичного підприємства / Кокорєва О. В. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 53(1026). – С. 64–68. – Бібліогр.: 3 назви.

В работе исследованы дефиниции: риск, угроза, интерес. Проведено сопоставление понятий: интересы-угрозы. Определено влияние угроз на интерес туристических предприятий, что сказывается на их экономической безопасности.

Ключевые слова: угроза, риск, интерес, экономическая безопасность, туристическое предприятие.

In the paper the definition: the risk, danger, interest. A comparison of concepts: interest-based danger. The effect of the danger to the interest of tourism enterprises, which affects their economic security.

Keywords: danger, risk, interest, economic security, a travel company.

УДК 368:330.32

Н. В. МІЛОШЕВИЧ, ст. викладач, ОНПУ, Одеса

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

В статті проаналізовано сучасний рівень та тенденції розвитку інноваційної діяльності страхових компаній України. Охарактеризовані причини низького рівня впровадження інновацій у діяльність страховиків. Розглянуто перспективи активізації інноваційної діяльності страховиків.

Ключові слова: страхування, інновації, інноваційний потенціал, страхові продукти; канали збуту; технології обслуговування

Вступ. Інноваційна діяльність страхових компаній відіграє важливу роль у розвитку ринкової економіки. На теперішній час цей напрям діяльності страховиків в Україні залишається недостатньою мірою розвинутим і використаним. Українські страхові компанії не витримують конкуренцію з іноземними страховими компаніями, які усе більше завойовують і монополізують український страховий ринок.

Особливістю діяльності страховика є забезпечення страхового захисту за умови акумулювання коштів у вигляді надходжень страхових премій до страхових резервів. Сьогодні страхові резервні фонди поповнюються, в основному, за рахунок обов'язкового страхування. При цьому недооцінюється важливість інновацій у діяльності страхових компаній, тоді як вони значно впливають на економічні показники діяльності кожного страховика.

Базовим нормативно – правовим актом, що визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності та спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом є Закон України «Про інноваційну діяльність». Статтею 14 цього Закону визначається, що інноваційний продукт є результатом виконання інноваційного проекту і науково-дослідною і (або) дослідно-конструкторською розробкою нової технології чи продукції з виготовленням експериментального зразка чи дослідної партії і відповідає таким вимогам: він є реалізацією об'єкта інтелектуальної власності; розробка продукту підвищує вітчизняний науково-технічний і технологічний рівень; в Україні цей продукт вироблено вперше, або якщо не вперше, то порівняно з іншим аналогічним продуктом, представленим на ринку, він є конкурентоздатним і має суттєво вищі техніко-економічні показники [1].